

N:o 30.

Ank. till Riksd. Kansli d. 30 April 1869, kl. 5 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående beviljandet af medel till understödjande af allmännyttiga arbetsföretag för beredande af tillfälle till arbetsförtjenst åt den i följd af sistlidna års missväxt nödställda befolkningen i vissa delar af riket; Gifven Stockholms Slott den 27 April 1869.

Oaktadt betydliga anslagsbelopp redan af Riksdagen anvisats och af Kongl. Maj:t disponerats till undsättning åt den del af landets befolkning, som under år 1868 träffats af missväxt, så ingå likväl fortfarande ständigt underdåniga framställningar, uti hvilka klagan föres öfver nöd och brist på tillfällen till arbetsförtjenst för den lösa befolkningen samt statsbidrag sökas till anläggningar af enskilda jernvägar, omläggningar och förbättringar af lands- och häradsvägar eller andra allmännyttiga arbetsföretag, om hvilkas utförande kommuner eller bolag förenat sig ej mindre med afseende å det gagn, som af arbetsföretagen förväntas, än äfven, och i främsta rummet, för att bereda tillfälle till arbetsförtjenst. De handlingar, som åtfölja dylika framställningar, visa, att vederbörande intressenter uti de ifrågasatta arbetsföretagen, oansedt nu rådande ogynnsamma affärskonjunktur, äro beredda att för företagen göra ej ringa uppoffringar; och denna omständighet synes utgöra borgen för att beredandet af tillfällen till arbetsförtjenst är af verkligt behof påkalladt. Att genom statsbidrag understödja allmännyttiga arbeten i alla de trakter, som äro hemsökta af nöd, så att arbetstillfälle bereddes inom hvarje sådan trakt i förhållande till det behof deraf, som der förefinnes, låter sig likväl destomindre göra, som i afseende å åtskilliga af de arbetsföretag, för hvilka statsbidrag sökts, sådan utredning icke egt rum, att ändamålsenligheten af deras utförande kan anses fullt ådagalagd. Inom Jönköpings och Kronobergs län hafva emellertid arbetsföretag blifvit förberedda, hvilka synas vara af framstående vigt eller väl egna sig för ändamålet att bereda tillfälle till arbetsförtjenst, hvadan Kongl. Maj:t anser statsbidrag för dem böra beviljas. Dessa arbetsföretag äro:

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 1 Saml. 1 Afd. 16 Häft.

a) *anläggning af en jernbana från Tenhults station å Statens södra stambana genom Tabergs bergslag till Wernamo jemte en utgrening af denna bibana till Tabergs malnfält i Jönköpings län.* I orten boende jernstillverkare samt andra fabrikanter och producenter hafva beslutit bilda bolag för att bygga denna bibana, så vida statslån dertill kan erhållas, motsvarande en tredjedel af anläggningskostnaden. Enligt upprättad arbetsplan, som af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader granskats och befunnits i hufvudsakliga delar tillfredsställande, skulle denna bibana, hvars längd blefve 7 mil 5,300 fot, byggas med en spårvidd af $3\frac{1}{2}$ fot och med skenor af åtta skålpunds vigt per löpande fot, samt befaras med ångvagnar, vägande 240 å 260 centner, och godsvagnar, afsedda för en last af endast 80 centner. Största stigningen skulle blifva en fot på hundra, undantagandes å grenbanan till Taberg, der största stigningen blefve dubbelt så stor. Minsta krökningradien är antagen till 1,000 fot. Kostnaden för banans anläggning och anskaffning af trafikmateriel till densamma är beräknad till 1,128,500 Riksdaler och har anläggningen ansetts kunna fullbordas på två år;

b) *omläggningar och förbättringar å häradsvägen från Weviö till Uppvidinge härads gräns i Kronobergs län* på en sträcka af 4 mil 21,305 fot, enligt en af Chefen för södra väg- och vattenbyggnadsdistriktet, Majoren A. Remmer uppgjord arbetsplan, hvilken för arbetet upptager en kostnad af 109,600 Riksdaler;

c) *kanalanläggning för bildande af båtled från Råppe station å Weviö—Alfvestads-jernbanan till Helga sjö samt mellan denna sjö och Tofsta-sjön i Kronobergs län.* Genom detta arbetsföretag skulle beredas en beqväm, af sluss obehindrad trafikled af nära 2 mil i norr och söder samt $1\frac{1}{4}$ mil i öster och vester till synnerlig nytta för sju kringliggande kommuner. Majoren Remmer, som uppgjort arbetsplan, har beräknat anläggningskostnaden till 42,000 Riksdaler;

d) *omläggning af allmänna landsvägen emellan Öhrs gästgifvaregård och Moheda i Kronobergs län*, hvilket arbete skulle verkställas i enlighet med arbetsplan af Majoren Remmer och beräknats kosta 27,000 Riksdaler;

e) *förbättringar å allmänna landsvägen mellan Åreda och Lenhofda gästgifvaregårdar i Kronobergs län* medelst utgräfning och fyllning vid Askenäs branta backar, enligt arbetsplan af Major Remmer, som uppskattat kostnaden för arbetet till 3,900 Riksdaler; och

f) *omläggning af allmänna landsvägen förbi Klinte lid mellan Ingelstads och Quarnemåla gästgifvaregårdar i Kronobergs län.* Kostnaden för denna vägomläggning har Majoren Remmer, som upprättat arbetsplanen, beräknat till 3,267 Riksdaler; varande de underdåniga framställningarne om statsbidrag till de uti mom. b), c), d), e) och f) omnämnda företag till bifall förordade af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kronobergs län; och har Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader granskat planerna jemväl för dessa arbetsföretag utan att några väsendtliga anmärkningar dervid förekommit.

I öfverensstämmelse med de åsigter, Kongl. Maj:t här ofvan uttalat, vill Kongl. Maj:t, som anser de medel, hvilka erfordras för Tenhult—Wernamo-jernbanans understödjande, böra genom lån anskaffas, härmed i nåder föreslå Riksdagen:

Lo att för understödjande af ofvanomförmälda anläggning af jernväg mellan Tenhult och Wernamo med grenbana till Taberg bevilja ett lån, motsvarande omkring en tredjedel af beräknade anläggningskostnaden eller af Trehundrasjuttiosex tusen Riksdaler att af Riksgälds-kontoret utbetalas, ena hälften under innevarande och andra hälften under nästkommande år, till det bolag, som genom kontrakt, hvilket inom den 15 näst-

instundande Juni bör vara afslutadt, förbinder sig att i öfverensstämmelse med den plan, som af Kongl. Maj:t varder fastställd, utföra och fullborda samt för all framtid underhålla hela den ifrågavarande jernvägen, emot uppfyllande å bolagets sida af enahanda villkor som de, hvilka vid 1862—1863 års riksdag bestämdes för tillgodonjutande af då beviljadt statslån till anläggning af jernväg emellan Ystad och Eslöf, dock att, enär det bolag, som bildas för nu ifrågavarande jernväg, kommer att tillskjuta minst två tredjedelar af beräknade anläggningskostnaden, föreskrift om tecknandet af särskilda garantiaktier ej syntes vara erforderlig; och

2:o att med de villkor och stadganden, som vid sista riksdag i afseende å statsbidrag till allmänna arbeten bestämdes, till utgående under innevarande år anvisa anslag utan återbetalningsskyldighet för understödjande af följande arbetsföretag, nemligen:

till omläggningar och förbättringar å häradsvägen från Wexjö till Uppvidinge härads gräns	R:dr 73,000: —
„ anläggning af kanal från Räfte till Helga- och Toftasjöarne	„ 28,000: —
„ omläggning af landsvägen mellan Öhr och Moheda	„ 18,000: —
„ utgräfningar och fyllningar vid Askenäs backar å landsvägen mellan Åreda och Lenhofda	„ 2,600: —
och till omläggning af landsvägen mellan Ingelstad och Qvarnemåla vid Klintes lid	„ 1,700: —

Tillsammans R:dr 123,300: —

De till ifrågavarande arbetsföretag hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande Utskott; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

CARL.

Axel Adlercreutz.

*Utdrag af Protokollet öfver Civil-ärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 27 April
1869.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern, Friherre *De Geer*,
Hans Excellens Herr Statsministern för Utrikes Ärendena, Grefve *Wachtmeister*,
Statsråden: Friherre *af Ugglas*,
Bredberg,
Thulstrup,
Carlson,
von Ehrenheim,
Abelin,
Berg och
Adlercreutz.

Departements-chefen uppläste härefter till justering ett, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts förut i dag uppå Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande fattade beslut, uppsatt förslag till nådig Proposition till Riksdagen, angående beviljande af medel till understödjande af allmännyttiga arbetsföretag för beredande af tillfälle till arbetsförtjenst åt den i följd af sistlidna års missväxt nödställda befolkningen i vissa delar af riket.

Enligt Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande täcktes Kongl. Maj:t i nåder gilla berörda förslag, och befallde att, i enlighet dermed, till Riksdagen skulle aflätas nådig Proposition, sådan den finnes detta protokoll bilagd.

Ex protocollo

Otto W. Seippel.